

Nová tvář Sekce hospodářské politiky HK ČR

Nově zvolené vedení HK ČR si za jeden ze svých úkolů vytklo posilování hodnot, na kterých je komora postavena a posílení image i pozice komory coby špičkové a odborné instituce, jako respektovaného partnera pro veřejnou správu, další instituce i širokou podnikatelskou veřejnost.

Jedním z klíčových cílů je modernizace komory a demonstrace jejích kvalit vůči členům i nečlenským subjektům. U prvních je nezbytné utvrzení se v pocitu sounáležitosti s profesionálním týmem, pro druhé ukázka příležitosti k připojení se. Z pozice viceprezidenta a předsedy Sekce hospodářské politiky chci přispět k úspěchu společného úsilí, a proto jsem se rozhodl dát jednání Sekce nový střih a dynamiku.

Na rozdíl od řady jiných sekcí, které většinou projednávají konkrétní změny zákonů, nemáme zákon o hospodářské politice. Hospodářskou politiku můžeme obecně chápat jako přístup státu k ekonomice své země. Jedná se o činnost, při které se nositelé hospodářské politiky (zákonodárné instituce – parlament, vládní instituce – vláda, emisní banka, instituce vytvářející tržní prostředí, soudní instituce, apod.), za využití celé řady nástrojů a svěřených pravomocí, snaží dosáhnout předem určených ekonomických i společenských cílů. Zásadním úkolem hospodářské politiky je přitom určit optimální hospodářskopolitické nástroje, pomocí nichž lze stanovených cílů dosáhnout. Coby základ činnosti Sekce hospodářské politiky proto vnímám kontinuální identifikaci a řešení problémů, rizik a témat, která české hospodářství ovlivňují. Je nutné v rámci diskuse definovat a zaujímat postoje, které se následně pokusíme komunikovat dál. Tyto postoje musí být maximálně odborně a argumentačně podpořeny, aby se zvýšila jejich relevance v rámci veřejné a politické debaty.

Proto jsem navrhl nový formát jednání Sekce formou debaty se zapojením externích odborníků. Na debatu jsme vedle členů HK ČR a odborníků pozvali i zástupce Parlamentu ČR či médií. Jednání bylo otevřeno i nečlenským subjektům.

Prezenční účast je určena těm, kteří hodlají využít příležitosti a aktivně se zapojit do diskuze. Pozvaní odborníci přinášejí úvodní pohled na zvolené téma, ale dále je cílem vyvážená diskuze se zapojením všech přítomných.

Vzhledem k tomu, že jsem opakovaně svědkem, že větší část účastníků jednání sekcí přijde jen poslouchat ty, kteří mají k tématu co říci, a do diskuze se nezapojí, je umožněno i sledování průběhu jednání online streamem prostřednictvím kanálu YouTube. Záznam je následně k dispozici na YouTube stránce – viz níže.

Mým cílem je pořádat takové debaty pravidelně, optimálně se čtvrtletní periodicitou. V této souvislosti velmi uvítám zpětnou vazbu k formě, obsahu i výstupům z pilotní debaty, stejně jako návrhy dalších témat či námětů ke zlepšení. Mým cílem je nejlepší možný výsledek jak z pohledu HKČR, tak podnikatelů. Musíme členské subjekty utvrdit ve správnosti jejich rozhodnutí připojit se k členské základně komory a nečlenským subjektům nabídnout pohled na dění v Komoře jako otevřené a respektované instituci.

Věřím, že společným úsilím dokážeme dosáhnout ještě vyšší efektivity, respektovanosti a vlivu komory a tím i celého podnikatelského sektoru.

Jako téma pilotní debaty bylo zvoleno: **Riziko odchodu průmyslových podniků a útlum ekonomiky – příčiny a důsledky.**

Důvodem ke zvolení právě tohoto tématu byla řada zpráv, které se objevily ve veřejném prostoru hlavně ze sousedního Německa. Nejsilnější evropská ekonomika je dlouhodobě naším zásadním obchodním partnerem. Zjednodušeně lze říci, že když se daří německé ekonomice, daří se i té naší. Bohužel to platí i naopak. Proto je velmi zneklidňující zpráva, že koncem ledna zaslaly čtyři zaměstnavatelské organizace (Spolkové sdružení německých zaměstnavatelských svazů, Svaz německého průmyslu, Německá průmyslová a obchodní komora a Ústřední svaz německých živnostníků) Spolkovému kancléři Olafu Scholzovi dopis, v němž důrazně varovaly před trvalou ztrátou konkurenceschopnosti země. Přibližně třetina podniků německého zpracovatelského průmyslu zvažuje, či již uskutečňuje přesun výroby do zahraničí. Například chemička BASF, se 150letou historií a obratem ve výši 20 miliard eur, vloni oznámila uzavření závodu na výrobu hnojiv. Místo toho mohutně investuje v Číně. Vlastník největší německé hliníkářny Uedeshheimer Rheinwerk vloni oznámil, že ji do konce roku zavře kvůli vysokým nákladům na energii. Francouzský výrobce pneumatik Michelin oznámil, že uzavře tři výrobní závody v Německu. Poukázal na "nedostatečnou konkurenceschopnost německých provozů pro naše evropské a exportní trhy", konkrétně jde o rostoucí ceny zemního plynu a elektřiny. Obdobných negativních zpráv je celá řada.

Zmíněné události a trendy nelze brát na lehkou váhu. Naopak, je nutné je pečlivě analyzovat a ve spolupráci s podnikateli, odborníky i politiky hledat odpověď na otázku, zda obdobná rizika hrozí i v Česku. Právě to bylo cílem debaty v rámci jednání Sekce hospodářské politiky.

Z debaty vyplynulo několik zásadních závěrů. Pokusím se je stručně shrnout.

Odborníci se shodují, že je pouze otázkou času, kdy se problémy německé ekonomiky a průmyslu naplno projeví i v Česku. Ukazuje se, jak bolestně chybí analýzy nákladů a dopadů dekarbonizace. Český průmysl je v ohrožení na straně vstupů i výstupů. Rizikem jsou nepředvídatelné ceny energií, přehřátý trh práce a další faktory. Problém přitom nejsou náklady, ale neočekávané náklady. Obdobný problém může být i na straně příjmů. Současný pokles ceny emisních povolenek a obecně volatilita jejich ceny významně znesnadňuje predikce jejich výnosů a může v důsledku znamenat nedostatek zdrojů pro plánované projekty v oblasti dekarbonizace. Podnikatelé cítí nejistotu, nepředvídatelnost a obavy ze ztráty konkurenceschopnosti. V Německu už se o tom debatuje velmi otevřeně, u nás se zatím stále opatrně našlapuje okolo. To nás ale před problémy neochrání. Hrozící rizika je třeba jasně identifikovat a snažit se intenzivně hledat řešení.

Odkaz na sestřih zajímavých momentů: https://www.youtube.com/watch?v=fh_EUWZxwHo&t=8s
Záznam celé debaty: <https://www.youtube.com/watch?v=hcSKS7kPx14&t=3009s>

Děkuji za pozornost věnovanou tomuto textu a především rizikům, která ohrožují české hospodářství. Situace zatím ještě není fatální. Stále máme určitý čas a prostor učinit potřebné kroky, resp. korigovat směr, pokud se ukazuje jako nesprávný. Řešení problémů už ale nelze odkládat.

Filip Dvořák

viceprezident a předseda Sekce hospodářské politiky HK ČR